ецца і клуб парашутыстаў, які вырасціў нямала класных майстроў. Ніводнае агульнагарадское свята не абыходзіцца без іх.

Любячы і шануючы сваю малую радзіму, жыхары Мазыршчыны ў думках і справах імкнуцца ў будучыню. Усё, што назапашана гістарычным вопытам і мудрасцю далёкіх продкаў, бацькоў і дзядоў, мы не толькі захаваем, але і абавязкова памножым.

І. Замулка,
старшыня гарвыканкама,

М. Саўчык,
старшыня райвыканкама

Храналогія гісторыі Мазыра і Мазырскага раёна

35—10 тысяч гадоў назад	Эпоха верхняга палеаліту, станаўленне чалавека сучаснага вобліку. З'яўленне першага чалавека на Мазыршчыне.
9—5 тысячагоддзе да н. э.	Эпоха мезаліту. Першае пасяленне чалавека на тэрыторыі Мазырскага раёна.
Канец 5-га — 3-е тысячагоддзе да н. э.	Эпоха неаліту — паселішчы чалавека на Прыпяці, каля вёсак Лубня, Загорыны.
Канец 3-га тысячагоддзя — 8—7 ст. да н. э.	Бронзавы век на тэрыторыі Мазыршчыны. Пасяленне Зарубінецкай і Мілаградскай археалагічнай культуры.
2—1,5 тысячагоддзе да н. э.	Першае пасяленне на тэрыторыі Мазыра (вул. Гогаля).
7—6 ст. да н. э.	Пачатак жалезнага веку на тэрыторыі Мазыршчыны.
6—9 ст. н. э.	Пераход насельніцтва да феадальнага ладу.
9—10 ст. н. э.	Пасяленні дрыгавічоў на тэрыторыі Мазыршчыны (г. Мазыр, вёскі Акулінка, Стрэльск, Барыскавічы, Слабада, Ясенец, Скрыгалаў, Глініца, Махнавічы, Надаткі і інш.).
10—13 ст. н. э.	Эпоха Тураўскага княства.
1155 г.	Першыя летапісныя звесткі пра Мазыр.
1170 г.	Бітва пад Мазыром між князямі Давыдам Расціслававічам і Міхаілам Юр'евічам.
1174 г.	Мазыр захоплены літоўскім князем Скірмундам.
Каля 1130—1192 гг.	Гады жыцця Кірылы Тураўскага.
XII ст.	Першыя дакументальныя ўпамінанні аб в. Скрыгалаў.
1227 г.	Першае з'яўленне пад Мазыром татара-манголаў.
1240 г.	Літоўскі князь Ердвіл разбіў каля Скрыгалава татара-мангольскіх заваёўнікаў.
1241 г.	Мазыр захоплены і спалены татара-манголамі.
1259 г.	Разгром захопнікаў Мазыра, іх паражэнне на р. Акунёўка.
1267 г., 1275 г., 1315 г.	Набегі золатаардынскіх ханаў на літоўскія землі.
40-я гады XIV ст.	Канчатковае ўваходжанне Мазыршчыны ў склад Вялікага княства Літоўскага.
1413 г.	Мазыр становіцца павятовым цэнтрам Мінскага ваяводства.
Каля 1432 г.	Першыя ўпамінанні пра вёскі Міхалкі, Барбароў.
1497 г.	Аблога Мазыра войскам крымскіх татар.
7 мая 1497 г.	Забойства ў Скрыгалаве крымскімі татарамі мітрапаліта Кіеўскага і Усея Русі Макарыя.
1506 г.	Мяцеж М. Глінскага і ўзяцце ім Мазыра.
1509 г.	Першае ўпамінанне пра Мазырскі замак.
1515 г.	Першае ўпамінанне пра в. Прудок.
1521 г., 1534 г.	Набегі на Мазыр і яго ваколіцы крымскіх татар.
1536 г.	Разбурэнне Мазыра трэцяй маскоўскай раццю пад кіраўніцтвам Ф. Аўчыны — Целяпнёва — Абаленскага.
1568 г.	Першыя ўпамінанні пра в. Мялешкавічы.
1566—1569 гг.	Уваходжанне Мазыра ў склад Кіеўскага ваяводства.
1577 г.	Атрыманне Мазыром поўнага Магдэбургскага права.
1592 г.	Суд Галоўнага літоўскага трыбунала над Стэфанам Лованам, мазырскім земскім суддзёй, абвінавачаным у матэрыялізме і атэізме, вальнадумстве.
1601 г.	Вялікі пажар у Мазыры, які знішчыў замак.
1609 г.	Зацверджаны герб Мазыра.

Кастрычнік 1615 г.—1616 г.	Бунт гараджан Мазыра супраць замкавай адміністрацыі.
1645 г.	Заснаванне бернардзінскага манастыра ў Мазыры.
1647 г.	Заснаванне жаночага каталіцкага манастыра ордэна марнавітак.
20 студзеня 1649 г.	Антыфеадальнае паўстанне гараджан Мазыра і сялян навакольных вёсак. Гераічная абарона горада. Штурм і знішчэнне горада войскамі Радзівіла.
1676 г.	Апошняе ўпамінанне пра Мазырскі замак.
1736—1761 гг.	Антыфеадальныя выступленні сялян Мазырскага павета.
1744—1745 гг.	Заснаванне ў Мазыры жаночага каталіцкага манастыра ордэна цыстэрцыянцаў па вул. Гогаля (помнік архітэктуры барока).
1750 г.	Адкрыццё ў Мазыры езуіцкай школы.
1756 г.	Паўстанне мазырскіх сялян супраць польскіх феадалаў.
1772 г.	Адкрыццё ў Мазыры ніжэйшай трохкласнай школы.
1793 г.	Пераход Мазыршчыны ў склад Расійскай імперыі.
1794 г.	Высылка ў Салавецкі манастыр Язэпа Яленскага, ураджэнца Мазыршчыны, асветніка, бунтара супраць прыгоннага права, педагога і мысліцеля.
1799 г.	Трохкласная ніжэйшая школа ў Мазыры пераўтворана ў павятовую школу.
1800 г.	Складзены геаграфічны атлас Мінскай губерні, дзе ўпершыню дадзена падрабязная характарыстыка Мазыра і яго ваколіц.
1803 г.	Пераўтварэнне павятовай школы ў вучылішча.
1812 г.	Удзел насельніцтва Мазыршчыны ў баявых дзеяннях супраць французскай арміі. Корпус генерала Эртэля ў Мазыры.
1821 г.	Адкрыццё ў маёнтку в. Барбароў школы для дзяцей сялян.
30 красавіка 1828 г.	Праезд праз Мазыр імператара Расіі Мікалая І з сям'ёй.
1831 г.	Удзел мазырскай шляхты і каталіцкага насельніцтва пад кіраўніцтвам Ф. Кяневіча ў паўстанні супраць расійскага панавання і за аднаўленне Рэчы Паспалітай.
1835 г.	Адкрыццё першага аднакласнага прыходскага вучылішча ў Мазыры.
1850 г.	На Прыпяці з'явіўся першы параход «Вісла».
1853—1857 гг.	Падарожжа па Беларусі П. М. Шпілеўскага, беларускага этнографа, пісьменніка, публіцыста, апісанае ў некалькіх ягоных кнігах, у т. л. і «Мазыршчына».
1855 г.	Адкрыты ў Мазыры чатырохкласны жаночы пансіён.
1859 г.	Адкрыццё ў Мазыры мужчынскай гімназіі — першай на Палессі сярэдняй навучальнай установы.
Сярэдзіна XIX ст.	Пабудова ў в. Барбароў палаца і пейзажнага парку на плошчы 5 га.
1863 г.	Хваляванні сярод шляхты і каталіцкай часткі жыхароў Мазыршчыны ў падтрымку паўстання ў Польшчы і Беларусі пад кіраўніцтвам К. Каліноўскага.
6 чэрвеня 1864 г.	Пакаранне смерцю ў г. Казань ураджэнца Мазыра Іераніма Кяневіча — аднаго з кіраўнікоў паўстання 1863 г.
1863—1865 гг.	Адкрыццё народных вучылішчаў для дзяцей сялян у мястэчку Скрыгалаў, вёсках Мялешкавічы, Барбароў, Сідзельнікі, Міхалкі, Слабада.
1865 г.	Асвяшчэнне сабора св. Міхаіла ў Мазыры.
1 сакавіка 1881 г.	Забойства ў Петраградзе членамі народніцкай арганізацыі «Народная воля» цара Аляксандра II, за якое была асуджана і ўраджэнка Мазыра Геся Гельфман.
1889—1891 гг.	Работа на Палессі археалагічнай экспедыцыі беларускага археолага, прафесара У. З. Завітневіча (ваколіцы Мазыра, вёскі Скрыгалаў, Слабада, Барыскавічы, Надаткі і інш.). Даследаваны звесткі аб жыцці ў IX—XII стст. дрыгавічоў.
1892 г.	Вялікі пажар у Мазыры.
1894—1896 гг.	У Мазыры створана вольнае пажарнае таварыства.
1895 г.	Заснаванне ў Мазыры запалкавай фабрыкі «Маланка» — першага прамысловага прадпрыемства.
Красавік 1896 г.	Першая забастоўка работніц мазырскай запалкавай фабрыкі «Маланка».

1896 г.	Адкрыццё мазырскага піваварнага завода.
Май 1897 г.	Адкрыццё капліцы ў мястэчку Скрыгалаў і помніка на беразе возера — месцы забойства ў 1497 г. мітрапаліта Кіеўскага і Усея Русі Макарыя крымскімі татарамі.
1899 г.	Пачатак дзейнасці ў Мазыры і на Палессі народніцкай арганізацыі «Трудовая воля».
1900 г.	Заснавана Мазырская друкарня.
26 кастрычніка 1902 г.	Створаны ў Мазыры гарадскі камітэт РСДРП.
1902 г.	Адкрыццё ў Мазыры фабрыкі «Прыма».
Студзень 1904 г.	Першая палітычная стачка мазырскіх рабочых.
Май 1904 г.	Забастоўка рабочых Мазыра.
25 студзеня 1905 г.	Данясенне памочніка начальніка Мінскага губернскага жандарскага ўпраўлення ў дэпартамент паліцыі аб стачцы фабрычных рабочых Мазыра.
1 красавіка 1905 г.	Стачка рабочых запалкавай фабрыкі ў Мазыры.
25 красавіка 1905 г.	Дэманстрацыя рабочых запалкавай фабрыкі.
26 сакавіка 1905 г.	Забастоўка і дэманстрацыя рабочых у Мазыры.
11 мая 1905 г.	Забастоўка і дэманстрацыя рабочых запалкавай фабрыкі «Маланка».
27 мая 1905 г.	Забастоўка рабочых фанернай фабрыкі «Прыма».
21 ліпеня 1905 г.	Дэманстрацыя моладзі і навучэнцаў гімназіі ў Мазыры.
21 жніўня 1905 г.	Забастоўка батракоў у в. Дудзічы Мазырскага павета, хваляванні сялян вёсак Міхалкі, Прудок, Рудня.
17—26 кастрычніка 1905 г.	Усеагульная кастрычніцкая палітычная забастоўка рабочых Мазыра.
30 кастрычніка — 7 лістапада 1905 г.	Утрыманне ўлады Мазырскім рэвалюцыйным камітэтам, т. зв. «Мазырская рэспубліка».
5 лістапада 1905 г.	Дэманстрацыя і ўзброеныя сутычкі рабочых з паліцыяй у Мазыры.
Сакавік 1906 г.	Байкот рабочымі запалкавай фабрыкі акцыянернага таварыства «Маланка» ў Мазыры. Выбары ў Дзяржаўную думу.
19 студзеня 1907 г.	Лакаўт на запалкавай фабрыцы «Маланка».
3 чэрвеня 1907 г.	Забастоўка рабочых фанернай фабрыкі «Прыма».
1907 г.	Першы прыём навучэнцаў у Мазырскую рамесную школу.
1907 г.	Адкрыццё чатырохкласнага начальнага вучылішча ў Мазыры.
1911 г.	Адкрыццё ў Мазыры жаночай гімназіі.
Студзень, сакавік 1914 г.	Забастоўкі рабочых у Мазыры.
1 жніўня 1914 г.	Уступленне Расіі ў першую сусветную вайну. Масавая мабілізацыя жыхароў Мазыршчыны на фронт.
Жнівень, верасень 1914 г.	Хваляванні мабілізаваных на вайну сялян. 60 удзельнікаў асуджаны ваенна-палявымі судамі. Тры чалавекі за разгром маёнтка ў в. В. Бокаў павешаны 18.12.1914 г.
1915 г.	Пабудаваны завод «Кіпратэх» на ст. Мазыр (цяпер дрэваапрацоўчае аб'яднанне).
1915 г.	Пабудаваны развадны мост цераз Прыпяць.
Ліпень 1915 г.	Забастоўка рабочых фанернай фабрыкі «Прыма» з патрабаваннем павысіць аплату працы.
1916 г.	Пабудаваны чыгуначны мост цераз Прыпяць і чыгунка Калінкавічы — Корасцень.
Люты 1917 г.	Сходы і мітынгі жыхароў Мазыршчыны з выпадку Лютаўскай рэвалюцыі ў Петраградзе.
Сакавік 1917 г.	Утварэнне Мазырскага Савета рабочых і салдацкіх дэпутатаў.
Красавік 1917 г.	Утварэнне валасных Саветаў сялянскіх дэпутатаў Мазырскага павета.
8 красавіка 1917 г.	Прынята рашэнне Мазырскага Савета аб увядзенні 8-гадзіннага рабочага дня.
29 красавіка 1917 г.	Адбыўся 1-шы з'езд сялян Мазырскага павета. Прынята рашэння аб перадачы ўсёй зямлі сялянам.
Красавік 1917 г.	Стварэнне аб'яднанай арганізацыі РСДРП у Мазыры.
Май 1917 г.	Пачала выходзіць газета «Известия Мозырского Совета рабочих и солдатских депутатов».
Май 1917 г.	Створана бальшавіцкая ячэйка на фабрыцы «Маланка».
Май 1917 г.	Адбыўся 2-гі з'езд сялян Мазырскага павета.
Май 1917 г.	Сяляне в. Рудня Мазырскага павета прынялі рашэнне «бесплатно изъять помещичьи, монастырские, церковные, кабинетские и др. земли».

Чэрвень 1917 г.	Забастоўка рабочых лесапільна-фанернага завода Бермана ў Мазыры.
Чэрвень 1917 г.	Адбыўся 3-ці з'езд сялянскіх дэпутатаў павета.
5—6 верасня 1917 г.	Адбыўся 4-ты з'езд сялянскіх дэпутатаў павета.
Верасень — кастрычнік 1917 г.	У Мазырскім павеце адбылося больш як 20 сялянскіх выступленняў з патрабаваннем перадачы сялянам памешчыцкіх, царкоўных і ўдзельных земляў.
6—7 кастрычніка 1917 г.	Адбыўся 5-ты сялянскі з'езд Мазырскага павета, які прыняў рэзалюцыю аб канфіскацыі памешчыцкай зямлі.
11 лістапада 1917 г.	Стварэнне Мазырскага ваенна-рэвалюцыйнага камітэта, які ўзяў уладу і арганізаваў работу па стварэнні новага бальшавіцкага Савета. Пачатак устанаўлення Савецкай улады на Мазыршчыне.
Студзень 1918 г.	Стварэнне народнай міліцыі ў Мазыры.
Сакавік 1918 г.	Акупацыя Мазырскага павета нямецкімі і пятлюраўскімі войскамі. Увядзенне ваеннага становішча і акупацыйнага рэжыму. Актывізацыя бальшавіцкага падполля.
Лета — восень 1918 г.	Разгортванне партызанскага руху на Палессі, дзейнасць Слабадскога, Скрыгалаўскага і Мялешкавіцкага партызанскіх атрадаў.
21 снежня 1918 г.	Перагаворы ў Мазыры прадстаўнікоў савецкага ўрада Д. З. Мануільскага, В. Р. Мянжынскага, Д. Гурэвіча з нямецкімі ўладамі аб аднаўленні Савецкай улады. З вялікай прамовай перад жыхарамі горада выступіў Мануільскі. Часці Чырвонай Арміі ўступілі ў горад.
Канец снежня 1918 г.	Улада ў Мазыры перайшла ў рукі пятлюраўскай дырэкторыі. Рэўкам пачаў падпольную дзейнасць. Актывізацыя падпольшчыкаў і партызан.
Снежань 1918 г.	У Мазыры створана камсамольская арганізацыя.
31 снежня 1918 г.— 1 студзеня 1919 г.	Арганізацыя Саветаў у Мазырскім павеце.
1 студзеня 1919 г.	Уваходжанне Мазыра і павета ў склад БССР.
11 студзеня 1919 г.	Чырвоная Армія ўступіла ў Мазыр. Аднаўленне Савецкай улады ў павеце. Стварэнне камітэтаў беднаты ў вёсках, у в. Слабада — саўгаса.
25 студзеня 1919 г.	Адбыўся першы сялянскі з'езд Мазырскага павета, які прыняў рашэнне — сабраць прадукты для галадаючага пралетарыяту Піцера і Масквы.
30 сакавіка — 10 красавіка 1919 г.	Горад Мазыр і частку павета захапілі пятлюраўцы. Масавыя грабяжы і забойствы. Баі Чырвонай Арміі супраць дырэкторыі.
11 красавіка 1919 г.	Адноўлена дзейнасць Мазырскага рэвалюцыйнага камітэта.
Красавік 1919 г.	Пачатак белапольскай акупацыі Палесся. Пагроза захопу Мазыра, яго абарона.
Ліпень — жнівень 1919 г.	Абарона Палесся. Фарміраванне Прыпяцкай ваеннай флатыліі, Мазырскага стралковага палка.
З 10 жніўня 1919 г.	У горадзе і павеце аб'яўлена асаднае становішча.
Верасень 1919 г.— сакавік 1920 г.	Баі на заходніх рубяжах Мазыршчыны. Многія вёскі некалькі разоў пераходзілі з рук у рукі.
5 сакавіка 1920 г.	Белапалякі захапілі Мазыр. У баі з белапалякамі загінуў камісар брыгады 47-й дывізіі М. С. Данілеўскі, дзяржаўны і ваенны дзеяч Украіны.
Сакавік — чэрвень 1920 г.	Дзейнасць мазырскіх падпольшчыкаў і партызанскіх атрадаў Палесся.
6 чэрвеня 1920 г.	Смяротныя пакаранні групы падпольшчыкаў польскімі ўладамі.
29 чэрвеня 1920 г.	Вызваленне Мазыра ад белапольскіх захопнікаў войскамі беларуска-літоўскай Чырвонай Арміі.
29 чэрвеня 1920 г.	Арганізавана Упраўленне мазырскай міліцыі.
1 ліпеня 1920 г.	Вызваленне ад польскіх захопнікаў вёсак Слабада, Скрыгалаў, Казіміраўка.
8 ліпеня 1920 г.	Вызваленне ад польскіх захопнікаў вёсак Асавец, Глініца.
18 жніўня 1920 г.	Адбыўся з'езд валасных ваенна-рэвалюцыйных камітэтаў Мазырскага павета, які прыняў рэзалюцыю аб аказанні падтрымкі Чырвонай Арміі ў барацьбе з белапольскімі акупантамі.
1 верасня 1920 г.	У Мазыры адбылася канферэнцыя беспартыйных жанчын-сялянак.
10 лістапада 1920 г.	Мазыр і павет захоплены бандамі С. Булак-Балаховіча.

20 лістапада 1920 г.	Вызваленне Мазыра войскамі Чырвонай Арміі ад банд Булак-Балаховіча.
25 снежня 1920 г.	Адбыўся з'езд работнікаў зямлі і лесу, дзе абмеркаваны задачы сельскагаспадарчай вытворчасці і лесаводства ў павеце.
5 студзеня 1921 г.	Скасаванне павятовага і валасных ваенна-рэвалюцыйных камітэтаў. Перадача ўлады мясцовым Саветам.
Май 1921 г.	У Мазыры пачала выходзіць мясцовая газета.
Снежань 1922 г.	Адбыўся 7-мы з'езд Саветаў Мазырскага павета, які абмеркаваў пытанні ўзнаўлення эканомікі.
1922—1924 гг.	Стварэнне першых калектыўных гаспадарак валодання зямлёй: арцеляў «Сіла» (в. Прудок), «Чырвоная зорка» (в. Лешня), камуны «Міна» (в. Хамічкі), калгаса «Серп і молат» (в. Барбароў).
3 лістапада 1922 г.	Адбыўся першы павятовы з'езд сялянскіх камітэтаў узаемадапамогі.
1922 г.	Пачатак работы аднаўленай фабрыкі «Чырвоны Кастрычнік» (былая фабрыка «Прыма»).
6 лістапада 1922 г.	Адбыўся сход сялян Слабадской воласці Мазырскага павета.
Сакавік 1923 г.	Адбылася 6-я павятова-гарадская партыйная канферэнцыя ў Мазыры.
Кастрычнік 1923 г.	Адбылася 7-я павятова-гарадская партыйная канферэнцыя ў Мазыры.
Снежань 1923 г.	Адбыўся 8-мы павятовы з'езд Саветаў.
17 ліпеня 1924 г.	Ліквідаваны ў Беларусі паветы і воласці. Утворана Мазырская акруга і Мазырскі раён.
Лістапад 1924 г.	Створана ў Мазыры кавальская майстэрня (цяпер завод «Мазырсельмаш»).
1925 г.	Пачала дзейнічаць Палеская пясчаная сельскагаспадарчая станцыя ў в. Скрыгалаў.
1926—1927 гг.	Цэнтр раёна знаходзіўся ў в. Слабада.
1926 г.	Адкрыццё ў Мазыры педагагічнага тэхнікума.
9 чэрвеня 1927 г.	Пастанова ЦВК і СНК БССР аб узбуйненні Мазырскай акругі.
1927 г.	Створана арцель па вырабе панчох (трыкатажная фабрыка).
1928 г.	Створана арцель «Молат» у Мазыры.
1 студзеня 1929 г.	Узнагароджанне ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга БССР перадавых прадпрыемстваў — завода «Чырвоны Кастрычнік» і в. Мялешкавічы.
1929—1932 гг.	У Мазыры пабудаваны клуб-тэатр (цяпер гарадскі будынак культуры) — помнік архітэктуры канструктывізму.
1930 г.	Арганізавана машынна-трактарная станцыя ў в. Слабада.
1932 г.	Адкрыццё першай у БССР транспартнай авіялініі Мінск — Глуск — Парычы — Мазыр.
1932 г.	Пачалося будаўніцтва жылых дамоў у пас. Пхоў.
1932 г.	Пераўтварэнне пясчанай станцыі ў в. Скрыгалаў у сельскагаспадарчы тэхнікум.
25 сакавіка 1935 г.	Адкрыццё ў Мазыры калгасна-саўгаснага тэатра (у 1938—1941 гг. Палескі абласны драматычны тэатр).
1936 г.	Пераўтварэнне сямігадовых школ у вёсках Слабада і Міхалкі ў сярэднія.
1936—1938 гг.	Масавае перасяленне хутароў у вёскі.
1936 г.	Пачаўся кругласутачны рух параходаў па Прыпяці.
1937 г.	Адкрыццё ў Мазыры двухгадовай школы медсясцёр (цяпер медыцынскае вучылішча).
15 студзеня 1938 г.	Утварэнне Палескай вобласці з цэнтрам — г. Мазыр.
1939 г.	Створана ў Мазыры аб'яднанне «Мазырсельбуд».
22 жніўня 1941 г.	Акупацыя нямецка-фашысцкімі захопнікамі Мазыра і Мазырскага раёна.
Жнівень—кастрычнік 1941 г.	Дзейнасць Мазырскага партыйна-патрыятычнага падполля.
	Стварэнне і дзейнасць партызанскіх атрадаў (Мазырскага, Махнавіцкага і інш.).
Восень 1941 г.— зіма 1942 г.	Масавае знішчэнне мірных жыхароў Мазыршчыны нямецка-фашысцкімі захопнікамі.
Студзень 1942 г.	Расстрэл групы мазырскіх падпольшчыкаў.
Верасень — снежань 1942 г.	Разгром асноўных сіл Мазырскага падполля.
18 лістапада 1942 г.	Каля в. Барбароў цераз Прыпяць з баямі пераправіліся партызанскія злучэнні С. Каўпака, А. Сабурава

	і А. Фёдарава для арганізацыі ўсенароднай барацьбы з ворагам.
Люты 1943 г.	У лясах Мазыршчыны пачалася арганізацыя партызанскіх атрадаў.
22 сакавіка 1943 г.	Знішчаны з насельніцтвам вёскі Казіміраўка (372 чал.), Буда Казіміраўская (131 чал.).
25 красавіка 1943 г.	Сфарміраваны склад Мазырскага падпольнага райкама КП(б) Беларусі.
Май 1943 г.	Створаны падпольны райкам ЛКСМБ.
4 чэрвеня 1943 г.	Разгром нямецкага гарнізона ў в. Скрыгалаў.
5 чэрвеня 1943 г.	Знішчана фашыстамі в. Спрымачоў (больш за 100 чал.).
30 чэрвеня 1943 г.	Знішчана з насельніцтвам фашыстамі в. Касцюковічы (162 чал.).
30 жніўня 1943 г.	Знішчаны нямецкі гарнізон ў в. Шчакатава.
Лета і восень 1943 г.	Масавыя дыверсіі партызан на чыгунцы.
Верасень 1943 г.	Партызанскія атрады Мазыршчыны аб'яднаны ў Мазырскую партызанскую брыгаду імя Аляксандра Неўскага.
8 студзеня 1944 г.	Пачатак Калінкавіцка-Мазырскай аперацыі.
9 студзеня 1944 г.	Вызваленне вёсак Іванкаўшчына і Мялешкавічы ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.
11 студзеня 1944 г.	Вызваленне ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў вёсак Скрыгалаў, Слабада, Барбароў, Прудок, Міхалкі.
14 студзеня 1944 г.	Вызваленне ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў Мазыра. Мітынг на цэнтральнай плошчы ў гонар вызвалення.
15 студзеня 1944 г.	Салют у Маскве ў гонар вызвалення Мазыра ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Прысвоена найменне «Мазырскіх» 18 злучэнням і часцям 61-й арміі і 16-й паветранай арміі Беларускага фронту.
Студзень 1944 г.	Сфарміраваны кіруючыя партыйныя і камсамольскія органы, адноўлены мясцовыя Саветы, пачатак работы прадпрыемстваў, калгасаў і ўстаноў.
Студзень 1944 г.	Адноўлена работа хлебазавода і электрастанцыі.
23 студзеня 1944 г.	Арцель «Молат» пачала даваць прадукцыю.
Люты 1944 г.	Урад Беларусі прыняў рашэнне аб адкрыцці ў Мазыры настаўніцкага інстытута.
Люты 1944 г.	Работа Надзвычайнай дзяржаўнай камісіі па расследаванні злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў.
19 красавіка 1944 г.	Выканкам гарадскога Савета прыняў пастанову аб аднаўленні жылога фонду і камунальных прадпрыемстваў.
20 красавіка 1944 г.	Заснавана швейная фабрыка ў Мазыры.
Май 1944 г.	Прыезд прадстаўнікоў Ульянаўскай вобласці для дапамогі ў аднаўленні народнай гаспадаркі і культуры Мазыршчыны.
1944 г.	Мазырская школа медсясцёр перайменавана ў фельчарска-акушэрскую.
1945 г.	Пачата будаўніцтва рамонтна-экскаватарнага завода (цяпер МЗММ).
1945 г.	Пабудаваны Мазырскі прамкамбінат (цяпер ВМА).
Май 1946 г.	Пушчана ў эксплуатацыю першая чарга Мазырскай ГЭС.
1946 г.	Асвечаны Свята-Міхайлаўскі храм.
Кастрычнік 1947 г.	Заснавана ПТВ-68 будаўнікоў.
1948 г.	Пачата будаўніцтва дрэваапрацоўчага камбіната.
7 лістапада 1949 г.	Адкрыццё ў Мазыры краязнаўчага музея.
1950 г.	Адноўлены даваенны ўзровень сельскагаспадарчай вытворчасці. Насельніцтва з зямлянак перасялена ў пабудаваныя дамы.
1950 г.	Пачатак уз'яднання дробных калектыўных сельскіх гаспадарак.
Верасень 1952 г.	Пераўтварэнне Мазырскага настаўніцкага інстытута ў педагагічны інстытут імя Н. К. Крупскай.
8 студзеня 1954 г.	Скасавана Палеская вобласць. Г. Мазыр і раён уключаны ў склад Гомельскай вобласці.
1956 г.	Завершана ўз'яднанне дробных калектыўных сельскіх гаспадарак.
Май 1956 г.	Створана ў Мазыры фабрыка мастацкіх вырабаў.
1958 г.	Пачалося будаўніцтва рачнога порта.
1958 г.	Прынята рашэнне аб арганізацыі ў Мазыры завода «Мазыркабель».

Кастрычнік 1959 г.	Атрымана першая прадукцыя на заводзе «Мазыркабель».
Снежань 1958 г.	Адкрыўся рух па жалезабетонным мосце цераз р. Прыпяць.
1960 г.	Створаны саўгас «Мазырскі».
Снежань 1962 г.	Узбуйненне Мазырскага раёна. Далучана 28 населеных пунктаў.
1962 г.	Створаны Мазырскі лясгас.
1963 г.	Пачаты работы па праектаванні ў Мазыры нафтаперапрацоўчага завода.
19 лістапада 1963 г.	Заснаваны Мазырскі політэхнічны тэхнікум.
1964 г.	Створаны саўгас «Каменка».
1964 г.	Кабельны завод выйшаў на праектную магутнасць.
1964 г.	Пабудаваны корпус фабрыкі мастацкіх вырабаў.
Снежань 1964 г.	Закончана будаўніцтва буйнейшага ў БССР рачнога порта Пхоў. Цяпер порт Мазыр.
1965 г.	Створана Мазырская міжкалгасная будаўнічая арганізацыя (цяпер МПМК-105).
1965 г.	Пачаў працаваць у Мазыры малочны завод.
1966 г.	Заснавана ў Мазыры ГПТВ-84.
1969 г.	Адкрыццё ў Мазыры музычнага вучылішча.
1970 г.	Сфарміравана дырэкцыя і пачата будаўніцтва ЦЭЦ.
14 студзеня 1970 г.	Створаны ў Мазыры трэст № 6 «Мазырнафтахімбуда» (цяпер КПФ «Трэст № 6»).
1971 г.	Пачата будаўніцтва нафтаперапрацоўчага камбіната.
1971 г.	Узнагароджанне МПМК-105 ордэнам «Знак Пашаны».
1971 г.	Пачата будаўніцтва мікрараёна НПЗ.
1971 г.	Створана вытворчае дрэваапрацоўчае аб'яднанне «Мазырдрэў».
1971 г.	Мазырскі прамкамбінат пераўтвораны ў мэблевы. Створана мэблевае аб'яднанне.
1972 г.	Узведзены новы будынак бібліятэкі імя Пушкіна.
1972 г.	Уведзена ў эксплуатацыю 1-я чарга завода зборнага жалезабетону № 12.
1973 г.	Узведзены новы будынак швейнай фабрыкі.
1973 г.	У в. Ляхаўцы створана Мазырская птушкафабрыка.
14 студзеня 1974 г.	Пуск ЦЭЦ у Мазыры, першая турбіна магутнасцю 60 тыс. квт. дала ток.
1974 г.	Пачата будаўніцтва трамвайнай лініі ў г. Мазыры.
1974 г.	Узведзены будынак аўтавакзала.
1974 г.	Пачата будаўніцтва солевыварачнага камбіната.
1975 г.	На СВК прабурана першая свідравіна.
30 студзеня 1975 г.	Пуск 1-й чаргі Мазырскага нафтаперапрацоўчага завода.
31 студзеня 1975 г.	Атрыманы першы палескі бензін.
1975 г.	Завод «Мазырсельмаш» атрымаў назву завод «Мазырптушкамаш».
1975 г.	Створана міжгаспадарчае прадпрыемства па вытворчасці кармоў «Прыпяць».
1975 г.	Пабудаваны корпус цэха мантажных правадоў завода «Мазыркабель».
1975 г.	Пушчана ў эксплуатацыю другая турбіна на Мазырскай ЦЭЦ магутнасцю 130 тыс. квт.
1975 г.	Прынята пастанова аб будаўніцтве завода кармавых дрожджэй (ЗКД).
1976 г.	Арганізавана ГПТВ-131.
1976 г.	Узведзены новы будынак палітэхнікума.
1976 г.	Перабазіравана з суседняга раёна ў пас. Крынічны Палеская сельскагаспадарчая доследная станцыя.
1976 г.	Створана ў пас. Крынічны эксперыментальная база «Крынічная».
1976 г.	Адкрыццё ў в. Гурыны раённай карцінная галерэі — філіяла Беларускага Дзяржаўнага мастацкага музея.
1977 г.	Узведзены мемарыяльны комплекс Курган Славы.
1978 г.	Узведзены новы будынак аэрапорта ў Мазыры.
1979 г.	Пабудаваны санаторый-прафілакторый трэста № 6 на 100 ложкаў.
1979 г.	Пачата будаўніцтва ЗКД з удзелам дзяржаў СЭУ.
1979 г.	У Мазыры пабудаваны бальнічны комплекс.
1980 г.	Узведзены новы будынак медвучылішча.
1981 г.	На НПЗ атрыманы першы парафін.
2 снежня 1982 г.	На Мазырскім заводзе па вытворчасці солі (СВК) атрымана першая соль.
1982 г.	Узведзены новы будынак Мазырскага педагагічнага інстытута.

1982 г.	Пабудаваны рачны вакзал.
30 снежня 1983 г.	Атрымана першая прадукцыя на ЗКД.
1983 г.	Пачата будаўніцтва моста цераз Прыпяць каля в. Навікі.
1984 г.	Адкрыццё ў Мазыры кінатэатра «Мір».
1984 г.	Узведзены новы будынак музвучылішча.
1984 г.	Пабудавана стаматалагічная паліклініка ў Мазыры.
30 снежня 1985 г.	Атрыманы першыя гранулявaныя дрожджы на ЗКД.
1985 г.	Рэканструявана цэнтральная плошча імя У. І. Леніна.
1986 г.	Пачата будаўніцтва Палаца культуры НПЗ.
1986 г.	Створана ПТВ-228 хімікаў.
1986 г.	Створаны завод па рамонце бытавой тэлеапаратуры.
26 красавіка 1986 г.	Аварыя на Чарнобыльскай АЭС, у выніку якой Мазыр і вёскі Мазырскага раёна аказаліся забруджанымі радыенуклідамі.
1987 г.	На праектную магутнасць выйшаў СВК.
Жнівень 1988 г.	Пачаўся рэгулярны трамвайны рух у Мазыры.
Студзень 1989 г.	Пачала дзейнічаць Мазырская агароднінная фабрыка.
31 верасня 1989 г.	Адбыўся марш-пратэст «Чарнобыльскі шлях» і мітынг жыхароў Мазыра.
1990 г.	Пабудаваны другі мост цераз Прыпяць каля в. Навікі.
1991 г.	Пабудавана сярэдняя школа № 14 у Мазыры.
1993 г.	Мазырскі філіял праектнага інстытута «Гомельграмадзянпраект» пераўтвораны ў самастойны праектны інстытут «Палессепраект».
1994 г.	Пабудавана сярэдняя школа № 15 у Мазыры.
1994 г.	Пачата перапрафіліраванне завода кармавых дражджэй.
19 студзеня 1995 г.	Асвечана Свята-Мікалаеўская царква ў Мазыры.

14996
Мозырская
городская ЦБС